

נפת צופים

פרשת ויקרא | 68

"והקריב מן התורים או מן בני היונה" (א, יד)

במה זכו התורים ובני היונה, שמפיל העופות הכשרו רק הם להיות קרבן לה? ענה על כך רבי אברהם (בבא קמא צג.): "לעולם יהא אדם מן הנרדפים ולא מן הרודפים, שאין לה נרדף בעופות יותר מהתורים ובני היונה, ולכן זכו להיות רצויים לפני הבורא יתברך.

ספר רבי בן ציון קרינפוס, ממקריב ה"חפץ חיים" ומבאי ביתו: באחד הימים נכנסתי לביתו של ה"חפץ חיים", ומצאתיו יושב וממיר בבכי קורע לב. נחרדתי ומהרתי לשאלו מה ארע, ואם אוכל לסייע לו בדבר מה.

להפתעתי, השיב לי ה"חפץ חיים" בשלום וברגע, וכה אמר לי: מפנין שחייב אני לה הפכת הטוב על כל פעלותיך למען חזק קדשת השבת בעירה, על פן אגלה לה למה ועל מה בכיתי. זה עתה למדתי מתוך הספר "ראשית חכמה", ומצאתי שכתוב שם, כי מי שנרדף והגיעו לו בזיונות בעולם הזה, זוכה שיפחיתו לו בהרבה מענשי הגיהנם המגיעים לו.

ועתה - המשיך ה"חפץ חיים" בקול רווי צער - הריני מדאג ובוכה על מר גורלי, על שלא זכיתי גם אני להיות נרדף ולקבל בזיונות. הן כלם מעריכים אותי ונוהגים בי כבוד, ומה אעשה אפוא כשאגיע לעולם האמת?...

(אוצרות התורה)

"ויקרא" (א, א)

מובא בספר "אבני אזל", שהאלף הקטנה במלה "ויקרא" באה לרמז כי אין למוד התורה מתקנים, אלא במי שמקטין את עצמו, דהינו שנוהג בענוה ובורח מן הפכוד.

מעשה באיש אחד שבא לפני הרבי ר' בונם מפרשיסחא, ושאל אותו: הנה אמרו חז"ל (תנחומא פרשת ויקרא סימן ג), שכל הרודף אחר הפכוד, הפכוד בורח ממנו, וכל הבורח מן הפכוד, הפכוד רודף אחריו. ואם כן, כיצד זה שהפכוד אינו רודף אחריו? והרי אני תמיד בורח ממנו.

נתחיה הרבי והחל מסביר לאיש את טעותו: מבין אני מתוך שאלתך, כי כל פונת בריחתך מהפכוד אינה אלא מפני שאתה רוצה שהפכוד ירדף אחריך. ובשעה שהנך בורח מן הפכוד, מפנה אתה את ראשך לאחור, לנדא שאכן הפכוד רודף אחריך. ולכן הוא בורח ממך כשרואה הפכוד שמפנה אתה את מבטך אליו, הרי הוא סבור שכונתך לרדף אחריו, ועל פן מיד הוא פונה לה ערך ובורח מפניך. אם מציג אדם את עצמו כענו, כדי שיכבדוהו על ענותנותו, בזה עצמו הריהו רודף אחר הפכוד, וממילא הפכוד בורח ממנו.

"אשר נשיא יחטא" (ד, כב)

מדוע בחרה התורה להשתמש כאן במלה "אשר", ולא כתבה "ואם נשיא יחטא", או "וכי יחטא נשיא"? הסביר רש"י שלשון המלה "אשר" מזכירה את המלה "אשרי", ללמדנו ש"אשרי הדור שהנשיא שלו נותן לב להביא פפרה על שגגתו" - שגם מי שהוא נשיא, אינו נמנע מלהודות בטעותו ולבקש מחילה.

מעשה שהתרחש בעיר בני ברק, בחתן בר מצוה שחגג את יום הפנסו למצוות.

והנה, בפתח אולם השמחות, בו התקיימה שמחת הבר מצוה נצבה לפתע דמוות נערצת והדורת פנים. הסטיפלר!

"הסטיפלר הגיע!" - לחשו האורחים אלו לאלו בהתפעלות, וכנגע כבר נצבו הנוכחים כלם על רגליהם, לכבודו של הרב הגדול. "במה זכו שהסטיפלר יבא להשתתף בשמחתם?" - לא הסתירו אחדים מהאורחים את פליאתם - "והרי אינם בני משפחתו, ואף אינם נמנים על המקרבים אליו, ומפאת חלשתו כמעט ואינו יוצא מביתו".

הסטיפלר בצעירותו

"במה זכינו שכבודו יכבדנו בנוכחותו?" - פנה אבי הנער אל הסטיפלר,

כשאותות ההתרגשות והמבוכה נפרים בפניו.

"ברצוני לשוחח ביחידות עם חתן בר המצוה" - השיב הסטיפלר. חלפו אף כמה רגעים, וכבר נראו משוחחים בצותא גדול הדור עם נער צעיר, שזה עתה מלאו לו שלש עשרה שנים. כחלף כמה רגעים נוספים סב הסטיפלר על עקבותיו, ועזב את המקום.

"על מה דבר אתה?" "מה אמר לה הסטיפלר?" נתן מטר השאלות על ראשו של הנער בר המצוה.

כשכלו אפוף התרגשות, ענה הנער במבוכה: "הוא בא לבקש ממני מחילה".

התברר כי פעם, לקחו אביו עמו להתפלל בבית הפנסת, בו התפלל גם הסטיפלר. והנה בעת התפלה, נדמה היה לסטיפלר כי במקום להתפלל, מעין הילד בספר. משנסתיימה התפלה, נגש הסטיפלר אל הילד, נזף בו והוכיחו על מעשהו. רק משעזבו הילד ואביו את המקום, התברר לסטיפלר שטעה. הילד התפלל ולא למד, ורק סדורו היה דומה לספר אחר.

כיון שכה, חפץ הסטיפלר לבקש את מחילתו של הילד. אך כיון שקטן לפניו היותו בר מצוה, אינו בר מחילה, לא כל לבקש את מחילתו. מה עשה הסטיפלר? שאל לשמו של הילד, ומתי יחול יום בר המצוה שלו, ונצר את הדבר בלבו. בהתקרב מועד בר המצוה, חקר ושאל היכן תערה השמחה, ומבלי לחוס על כבודו, הלך לאולם השמחות והודה בפני הנער על טעותו, ובקש את מחילתו.

(דברים טובים)

הלולא דצדיקיא

לקראת משפטו, שברה משפחתו של רבי שמואל עורה דין מפרסם, שיעץ לרבי שמואל להכחיש פי הספין שיכת לו. אף הרב סרב בתקף להוציא דבר שקר מפיו. הוא הודיע נחרצות כי יודה שאכן הספין שלו אף לא הוא רצח את הנער ואין לו שמץ של ידיעה, מי אחראי לפשע הנתעב.

ואכן כך היה. מיד כשהחל המשפט, שאלו השופט האם מודה הוא שהספין שלו. רבי שמואל הישיר את מבטו אל השופט וענה בקול ברור: "הספין אכן שיכת לי אף לא אני רצחתי את הנער ואינני יודע מיהו הרצח".

השופט הגוי התרשם עמוקות מתשובתו ואמר: "לו היית אתה הרוצח, הרי היית מכחיש על אתר כל קשר לספין. נפר בך כי איש אמת הנך. הריני מזכה אותך מפל אשמה."

אך הנה נגש לדוכן העדים אחד מן הגויים שנכחו באולם המשפט. "אדוני השופט, קרא הערל, אל נא תתרשם מהודאתו של הרב! הוא הודה על האמת, כי ידע שאני נמצא כאן באולם ואני מוכן ומזמן להעיד שהספין שיכת לו. אמנם את ספין הרצח לא ראיתי מעודי אף שמלשתי בעבר כמשרת בבית הרב ומכיר אני את כל הספינים שבביתו, בכלם מצוי חריץ דק בראש להב הספין, ואף בספין שבה בוצע הרצח קדם אותו חריץ."

כשמוע רבי שמואל את הדברים, קם ממקומו והפנה אצבע מאשימה לעבר העד. "אתה הוא הרוצח. תודה בך ומיד!"

פני הערל חפו והוא התמוטט ארצה תוך שהוא מודה באשמתו. "כל הספינים בביתי הם ללא אותו חריץ, הסביר רבי שמואל לשופט ההמום, חוץ מספין זו שבה בוצע הרצח. מהיכן ידע הרוצח שיש בספין את אותו חריץ? אין זה כי הוא הרוצח בעצמו, ועל כן הכיר ספין זו מקרוב."

כתב: ח. הופקוביץ

ש"ק א ניסן (תקס"ו) בעל "מחצית השקל"

רבי שמואל קעלין בעל "מחצית השקל", התגורר בעיר מורוביה שבצ'כיה. הקהלה היהודית סבלה מדי שנה בהתקרב חג הפסח, מהצקות חוזרות ונשנות מצד התושבים הגויים. בתקופה זו הרבו הנוצרים להעליל עלילות זדוניות, כאלו שוחטים היהודים ילדים נוצריים ומשתמשים בדמם בעת הכנת המצות.

בנעם הלכותיו ובחכמתו הרבה הצליח רבי שמואל לשכנע את המושל המקומי כי עלילות אלו הנם שקר גס ומרשע. המושל הבטיח לו נאמנה כי ידאג באפן אישי לשלומם של בני הקהלה היהודית.

ואכן, זמן קצר לפני חג הפסח נמצאה גופת ילד נוצרי ברבע היהודי, ולידה מנח ספין. המון נוצרי מוסת וכועס החל להתקבץ בפתח רחוב היהודים. המושל המקומי, שזכר את הבטחתו לרבי שמואל שלא פלגת פרשים, שישמרו על הסדר בעיר וידאגו שלא יאונה כל רע לתושבים היהודים. אף למרבה ההפתעה התברר כי הספין שהייתה מנחת על יד גופתו של הילד, שיכת ללא אחר מאשר רבה של העירה, רבי שמואל קעלין...

פעם המושל פעס גדול, ובחמתו צוה להשליך את רבי שמואל למאסר. לא הועילו טענותיו והכחשותיו הנמרצות, המושל סרב להאמין כי אין ידיו במעל.

"ומחשתיו יסף עליו" (ה, כד)

יש לשאל, מה הטעם שחיבה תורה לשלם דוקא שעור "חמש" בנוסף על הקרן, ולא שעור אחר?

ענין זה נתן להבין על פי הדין האמור בגמרא (כתובות נ). בדיני צדקה, שהמפריש ממונו לתן לעניים, אל יפריש יותר מחמש מממונו

ואם כן, גזלן זה - לא די שלא נתן חמישית ממונו לאחרים לצדקה, אלא אף הלה ולקח ממונם של אחרים בגזלה. לכן חיבה התורה להביא לכפרתו את אותו השעור שהיה מחייב עליו לצדקה - חמש, חוץ מהשבת הגזלה.

(פלי יקר)

"אדם כי יקריב מכם קרבן לד" (א, ב)

מדוע לא נכתב בסדר הפוך: "אדם מכם כי יקריב קרבן לד"? סדר המלים בא ללמדנו דבר מוסר:

"אדם כי יקריב" - אם אדם רוצה להקריב קרבן ולהתקרב להקדוש ברוך הוא, מה יעשה?

"מכם" - כמוכם. אל לו להתנשא, אלא להיות ענו ולחוש עצמו כשונה לכלם ואז יזכה שקרבנו יתקבל ויהיה "קרבן לד" - לנחת רוח לשמו יתברך.

(מי השלוח)

פה שח לרן

ספר יציפה לגיל הרך
לגילאי 3+

"ההגדה מספרת לי"

לגילאי 5+
ספור ההגדה בשלוב ספורים והכל בשפה קלה ונעימה עם ציורים יפים
נתן להשיג מנוילן

סדור "תפלה תמה לשבת ומועד"

לגיל הרך 2-3 בלוי ציורים מקסימים כל דף מצפה נילון. כריכה חזקה במיוחד
ללא שם השם המפורש

"פניני ההגדה לאבות ובנים"

באורים פנינים יקרים וחודשים מרובותינו גדולי הדורות.
מגשים בשפה קלה בשלוב ספורים על סדר ההגדה ומצוות הפסח

להשיג בחנויות הספרים. נתן להשיג ישירות במספר הנ"ל

להשיג בחנויות הספרים. נתן להשיג ישירות במספר הנ"ל

ושונתם לבניך

סיפורים טובים בבית מדרש

בכל עניני העלון

ניתן לקבל את העלון במייל הנ"ל

© כל הזכויות שמורות

ציורים: מוטי הלר

0527113332 נתן לפנות לרב יעקב הופקוביץ

בין הפותרים נכנה

יוג'רלו ספרי "ושונתם לבניך"

תשובות נתן לשלח:

או לפקס: 15325382688

או במייל: jhopko@gmail.com

פתרון החידה מפרשת ויק"פ: מזבח הזהב, מזבח הנחשת והחושן

חידה לפרשת השבוע

בפרשה זו, מדבר על קרבתו שונים. מיהו האדם הראשון בתורה שהביא קרבן?